C/2025/4382

9.9.2025.

P10_TA(2025)0051

Smjernice za proračun za 2026. - dio III.

Rezolucija Europskog parlamenta od 2. travnja 2025. o općim smjernicama za pripremu proračuna za 2026., dio III. – Komisija (2024/2110(BUI))

(C/2025/4382)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir članak 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir članak 106.a Ugovora o osnivanju Europske zajednice za atomsku energiju,

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. ([1]) i zajedničku izjavu koju su u tom kontekstu dogovorili Parlament, Vijeće i Komisija ([2]), kao i povezane jednostrane izjave ([3]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2022/2496 od 15. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. ([4]),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2024/765 o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. ([5]) (Revizija VFO-a),

— uzimajući u obzir svoje stajalište od 16. prosinca 2020. o Nacrtu uredbe Vijeća kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. ([6]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. prosinca 2022. o jačanju višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027.: otporan proračun EU-a prilagođen novim izazovima ([7]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 3. listopada 2023. o prijedlogu revizije višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. u sredini programskog razdoblja ([8]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 27. veljače 2024. o Nacrtu uredbe Vijeća o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se uspostavlja višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. ([9]),

— uzimajući u obzir Odluku Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom ([10]),

— uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog odluke Vijeća od 22. prosinca 2021. o izmjeni Odluke (EU, Euratom) 2020/2053 o sustavu vlastitih sredstava Europske unije (COM(2021)0570) i stajalište Parlamenta o tom prijedlogu od 23. studenoga 2022. ([11]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (preinaka) ([12]) („Financijska uredba”),

([1]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([2]) SL C 444 I, 22.12.2020., str. 4.
([3]) SL C 445, 29.10.2021., str. 252.
([4]) SL L 325, 20.12.2022., str. 11., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2496/oj.
([5]) SL L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj.
([6]) SL C 445, 29.10.2021., str. 240.
([7]) SL C 177, 17.5.2023., str. 115.
([8]) SL C, C/2024/1195, 23.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/1195/oj.
([9]) SL C, C/2024/6751, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6751/oj.
([10]) SL L 424, 15.12.2020., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj.
([11]) SL C 167, 11.5.2023., str. 162.
([12]) SL L, 2024/2509, 26.9.2024., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi") ([13]),

— uzimajući u obzir obveze EU-a na temelju Pariškog sporazuma i preuzete obveze na temelju Globalnog okvira za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala,

— uzimajući u obzir strategiju EU-a za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2020. – 2025.,

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. svibnja 2023. o učinku povećanja troškova zaduživanja za Instrument Europske unije za oporavak na proračun EU-a za 2024. ([14]),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije ([15]),

— uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava ([16]),

— uzimajući u obzir Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava ([17]) od 13. prosinca 2017.,

— uzimajući u obzir opći proračun Europske unije za financijsku godinu 2025. ([18]) i zajedničke izjave Parlamenta, Vijeća i Komisije koje su mu priložene,

— uzimajući u obzir izvješće Enrica Lette naslovljeno „Much more than a market" („Više od tržišta") i predstavljeno u Europskom parlamentu 21. listopada 2024.,

— uzimajući u obzir izvješće Marija Draghija o budućnosti europske konkurentnosti, predstavljeno u Europskom parlamentu 17. rujna 2024.,

— uzimajući u obzir izvješće Saulija Niinistöa naslovljeno „Safer Together – Strengthening Europe's Civilian and Military Preparedness and Readiness" („Sigurniji zajedno – jačanje europske civilne i vojne spremnosti i pripravnosti"), predstavljeno u Europskom parlamentu 14. studenoga 2024.,

— uzimajući u obzir Kompas konkurentnosti EU-a, koji je 29. siječnja 2025. predstavila predsjednica Komisije Ursula von der Leyen,

— uzimajući u obzir zajedničku bijelu knjigu o europskoj obrambenoj spremnosti od 19. ožujka 2025. koja pruža plan *ReArm Europe* za ponovno naoružavanje Europe (JOIN(2025)0120),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 26. veljače 2025. naslovljenu „Plan za čistu industriju: zajednički plan za dekarbonizaciju i konkurentnost" (COM(2025)0085),

— uzimajući u obzir Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2025. o izmjeni uredaba (EU) 2015/1017, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695 i (EU) 2021/1153 u pogledu povećanja učinkovitosti jamstva EU-a na temelju Uredbe (EU) 2021/523 i pojednostavnjenja obveza u pogledu izvješćivanja (COM(2025)0084),

— uzimajući u obzir Zaključke Vijeća od 18. veljače 2025. o proračunskim smjernicama za 2026.,

— uzimajući u obzir članak 95. Poslovnika,

— uzimajući u obzir mišljenja Odbora za vanjske poslove, Odbora za promet i turizam, Odbora za regionalni razvoj te Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj,

([13]) SL L 243, 9.7.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.
([14]) SL C, C/2023/1084, 15.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1084/oj.
([15]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
([16]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([17]) SL C 428, 13.12.2017., str. 10.
([18]) SL L, 2025/31, 27.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2025/31/oj.

— uzimajući u obzir pisma Odbora za proračunski nadzor, Odbora za okoliš, klimu i sigurnost hrane, Odbora za industriju, istraživanje i energetiku, Odbora za kulturu i obrazovanje te Odbora za ustavna pitanja,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A10-0042/2025),

Proračun za 2026.: izgradnja otporne, održive i prosperitetne budućnosti za Europu

1. ističe očekivani gospodarski rast predviđen za 2025. i 2026. u EU-u ([19]), popraćen ublažavanjem inflacije; prima na znanje, međutim, neizvjesnost koju uzrokuje agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, koja izravno ugrožava sigurnost EU-a, i sve gore učinke klimatskih promjena i krize u pogledu bioraznolikosti, koji se očituju i u vidu sve češćih i intenzivnijih prirodnih katastrofa, čemu se mogu pridodati nove bitne geopolitičke promjene i narušavanje međunarodnog poretka utemeljenog na pravilima, povećane sigurnosne prijetnje i porast globalnog protekcionizma; naglašava da je u takvom sve nestabilnijem okruženju nužno da EU poboljša svoje obrambene i sigurnosne kapacitete, socijalnu, gospodarsku i teritorijalnu koheziju te političku i stratešku autonomiju, smanji ovisnost o drugima, poveća konkurentnost i osigura prosperitetnu budućnost kontinenta i njegova stanovništva, koje se trenutačno suočava sa sve većim troškovima života;

2. odlučan je u tome da se osigura da proračun za 2026., stavljanjem naglaska na stratešku pripravnost, gospodarsku konkurentnost i otpornost, održivost, klimu te jačanje jedinstvenog tržišta, pruži stanovništvu EU-a stabilan ekosustav i ostvari njihove prioritete, te na taj način osnaži socijalno pravednu i prosperitetnu Europu; ističe potrebu za dodatnim ulaganjima u sigurnost i obranu, istraživanje, inovacije, mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), zdravstvo, energetiku, migracije te zaštitu kopnenih i morskih granica, uključujući digitalnu i zelenu tranziciju, otvaranje radnih mjesta i pružanje prilika mladima; zahtijeva da to bude popraćeno administrativnim pojednostavnjenjima, kako je navedeno u Kompasu konkurentnosti; ustrajno ističe da je proračun EU-a najveći investicijski instrument s učinkom poluge, kojim se dopunjuju nacionalni proračuni te time omogućuje EU-u da se uhvati u koštac sa složenom stvarnošću izrazito promjenjivog globalnog okruženja i da istodobno osigura stanovništvu blagostanje, socijalnu koheziju i stabilnost; čvrsto smatra da bi EU trebao u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti taj učinak poluge za poticanje ostvarivanja ciljeva Unije, oblikovanja njezinih politika i privatnih ulaganja;

Ulaganje u stabilno, održivo i otporno gospodarstvo

3. čvrsto vjeruje da se snažna gospodarska otpornost i održivost u EU-u mogu postići poticanjem javnih i privatnih ulaganja, povećanjem inovacija i podupiranjem konkurentnosti, među ostalim kroz rješavanje problema nedostatka vještina i poticanje veće industrijske proizvodnje u Europi kao izvora stabilnog gospodarskog rasta i kvalitetnih radnih mjesta, čime se jamči strateška autonomija Unije i osigurava da EU ostane poduzetan i samodostatan u suočavanju s globalnim izazovima, poremećajima i nestabilnošću; ističe potrebu za promicanjem inovacija, postavljanjem obrazovanja za prioritet, smanjenjem troškova i administrativnih opterećenja te jačanjem jedinstvenog tržišta, posebno u pogledu usluga;

4. u tom pogledu ponovno potvrđuje da su istraživanje i inovacije i dalje ključni za uspjeh EU-a u najsuvremenijim industrijama i novim čistim i održivim tehnologijama; podsjeća na dugogodišnji cilj povećanja ulaganja u istraživanje i inovacije na 3 % bruto domaćeg proizvoda (BDP); stoga poziva na to da se u okviru programa Obzor Europa osiguraju izdašnija financijska sredstva radi financiranja najmanje polovice izvrsnih prijedloga u svim znanstvenim disciplinama te kako bi se pomoglo istraživačima, kao i poduzećima, posebno MSP-ovima, da plasiraju nova razvojna rješenja na tržište, kako bi se povećao i osigurao stabilan gospodarski rast te kako bi se potaknula konkurentnost Unije u svjetskom gospodarstvu, čime bi se spriječio odlazak relevantnih aktera u konkurentske regije i istodobno osiguralo da Europa raspolaže bazom znanja koja joj je potrebna za ispunjavanje obveza preuzetih u okviru zelenog plana;

([19]) Europska komisija: Glavna uprava za gospodarske i financijske poslove, *Europska gospodarska prognoza – jesen 2024.*, Ured za publikacije Europske unije, 2024.

5. ističe važnost ciljane potpore javno-privatnim partnerstvima te dostupnog i izdašnijeg financiranja za potporu MSP-ovima, koji su stup europskog gospodarstva i pokretači pionirskih inovacija, te naglašava ulogu Europskog vijeća za inovacije, programa InvestEU i komponente programa jedinstvenog tržišta koja se odnosi na MSP-ove u osnaživanju inovativnih *start-up* i *scale-up* poduzeća, podupiranju njihova rasta i doprinosu većoj ulozi gospodarstva EU-a na globalnoj razini; izražava zabrinutost zbog toga što bi, prema podacima iz međuevaluacije programa InvestEU, do kraja 2025. moglo doći do pomanjkanja sredstava za brojne financijske proizvode ako se prije toga ne poveća proračun; prima na znanje da je Komisija u tom pogledu iznijela prijedlog; također ističe važnost programa jedinstvenog tržišta za iskorištavanje punog potencijala prekogranične dimenzije EU-a;

6. naglašava da će modernizacija gospodarstva zahtijevati kombiniranje javnih i privatnih ulaganja; u tom smislu naglašava potrebu za privatnim ulaganjima kako bi se maksimalno povećao učinak poluge javne potrošnje; podsjeća da bi takva nastojanja trebala dovesti do pojednostavnjenja i smanjenja financijskog opterećenja za MSP-ove u EU-u uz istodobno zadržavanje standarda EU-a;

7. naglašava da je hitno potrebno dodatno ubrzati digitalnu i zelenu tranziciju kao katalizatore gospodarstva usmjerenog na budućnost i učinkovito korištenje resursa koje ostaje privlačno inovativnim poduzećima i koje se temelji na tržišno orijentiranim ulaganjima kojima se otvaraju kvalitetna radna mjesta i ne zapostavlja nikoga; zalaže se za znatna ulaganja u prospektivnu digitalnu infrastrukturu temeljenu na umjetnoj inteligenciji i kibernetičkoj sigurnosti koje su pomno regulirane, pouzdane i po mjeri čovjeka; naglašava potrebu za poboljšanjem osnovnih digitalnih vještina građana kako bi se zadovoljile potrebe poduzeća i educiralo građane za borbu protiv dezinformacija; također naglašava potrebu za povećanjem otpornosti demokracije Unije u borbi protiv zlonamjernog vanjskog upletanja;

8. prepoznaje stratešku vrijednost transeuropske prometne mreže (TEN-T) i Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) za doprinos gospodarskim, socijalnim i klimatskim ciljevima prekogranične prometne infrastrukture EU-a; poziva na proširivanje mreža, osobito prema zemljama kandidatkinjama i strateškim partnerima EU-a, u pogledu strategije EU-a za održivu i pametnu mobilnost te komplementarnosti između mreže TEN-T i transeuropskih energetskih mreža (TEN-E);

Bolje pripremljena Unija sposobna za učinkovit odgovor na krize

9. naglašava potrebu za unapređenjem sigurnosnih i obrambenih kapaciteta EU-a radi uspostave istinske obrambene unije te bolje pripravnosti i odgovora u pogledu dosad nezabilježenih geopolitičkih izazova i novih hibridnih sigurnosnih prijetnji; naglašava ključnu ulogu zajedničkih mehanizama ulaganja, istraživanja, proizvodnje i nabave, uključujući u prijelomne inovativne tehnologije koje jačaju neovisnu obrambenu industriju EU-a; smatra da suradnja u području sigurnosti i obrane donosi dodanu vrijednost EU-a koja ne samo da čini Europu i njezino stanovništvo sigurnijima nego i vodi do veće učinkovitosti, potencijalnih ušteda, otvaranja kvalitetnih radnih mjesta i veće strateške autonomije; stoga poziva na hitno povećanje i mnogo bolju koordinaciju potrošnje država članica u području obrane; posebno naglašava da je potrebno osigurati odgovarajuće resurse za inovacije i povećanje vojnih kapaciteta država članica, kao i njihove interoperabilnosti; prima na znanje, u skladu s planom „ReArm Europe” za ponovno naoružavanje Europe, Komisijin poziv Europskoj investicijskoj banci (EIB) i drugim međunarodnim financijskim institucijama i privatnim bankama u Europi da aktivnije ulažu u europsku obrambenu industriju uz istodobnu zaštitu njihovih operacija i kapaciteta za financiranje; podsjeća na važnost ulaganja u opremu s dvojnom namjenom i njezina razvoja, a posebno jačanja vojne mobilnosti EU-a u pogledu financiranja prometne infrastrukture s dvojnom namjenom duž prioritetnih osi; poziva Komisiju da s obzirom na manjak financijskih sredstava za vojnu mobilnost procijeni mogućnost objave poziva na podnošenje prijedloga u tu svrhu u okviru Instrumenta za povezivanje Europe u području prometa; naglašava hitnu potrebu za jačanjem kibernetičkosigurnosnih kapaciteta EU-a za hvatanje u koštac s hibridnim ratovanjem;

10. podsjeća na ulogu koju svemirski program EU-a ima u jačanju strateške sigurnosti Unije u vidu različitih civilnih i vojnih primjena; naglašava da je snažan europski svemirski sektor presudan za europsku sigurnost, otvorenu stratešku autonomiju, sigurnu povezivost, zaštitu kritične infrastrukture te napredak u području usporedne zelene i digitalne tranzicije i da je stoga za njega potrebno osigurati dostatne resurse;

11. ističe, s obzirom na nove izazove u području unutarnje i vanjske sigurnosti, koliko je važno osigurati pravilnu provedbu Pakta o azilu i migracijama, uz potpuno poštovanje međunarodnog prava o ljudskim pravima te načela solidarnosti i pravedne podjele odgovornosti; naglašava da su učinkovito upravljanje kopnenim, zračnim i morskim vanjskim granicama EU-a i njihova zaštita ključni za očuvanje sloboda u šengenskom području te da su od presudne važnosti za sigurnost EU-a i njegovih građana; naglašava da je potrebna bolja zaštita ljudi sprečavanjem trgovine ljudima i povećanjem potpore za jačanje prekogranične suradnje između država članica i Unije u borbi protiv terorizma, organiziranog kriminala, trgovine drogom, kriminalnih mreža, posebno onih koje sudjeluju u krijumčarenju migranata i trgovini ljudima, kako bi se ojačala provedba zakona i pravosudni odgovor u pogledu tih kriminalnih mreža te pružila potpora državama članicama koje se suočavaju s hibridnim prijetnjama, posebno instrumentalizacijom migranata na granicama Unije kako je definirana u Uredbi o kriznim situacijama ([20]);

12. izražava duboku zabrinutost zbog toga što je Komisija financirala ili sufinancirala kampanje za promicanje nošenja pokrivala za glavu, navodeći, primjerice, da je „sloboda u hidžabu”; naglašava da se proračunom Unije više ne smiju financirati buduće kampanje kojima se izravno ili neizravno promiče nošenje pokrivala za glavu;

13. podsjeća na ključnu ulogu koju Fond za integrirano upravljanje granicama, Instrument za upravljanje granicama i vize i Fond za azil, migracije i integraciju imaju u zaštiti vanjskih granica; osim toga, poziva da se osigura adekvatno financiranje kapaciteta za zaštitu granica kao ključan dio sveobuhvatne migracijske politike, uključujući fizičku infrastrukturu, zgrade, opremu, sustave i usluge potrebne na graničnim prijelazima, kako je predviđeno u Prilogu III. Uredbi o Instrumentu za upravljanje granicama i vize ([21]), te za ispunjavanje obveza povezanih s uvjetima prihvata, integracijom, vraćanjem i postupkom ponovnog prihvata; ponovno potvrđuje da sporazumi o suradnji o upravljanju migracijama i upravljanju sa zemljama izvan EU-a uz puno poštovanje međunarodnog prava mogu doprinijeti sprečavanju i suzbijanju nezakonitih migracija i jačanju sigurnosti granica;

14. potvrđuje da je zajednička poljoprivredna politika (ZPP) ključna strateška europska politika za sigurnost opskrbe hranom i veću autonomiju EU-a u pogledu proizvodnje priuštive i kvalitetne hrane; naglašava ključnu ulogu ZPP-a u osiguravanju pristojnih prihoda za poljoprivrednike u EU-u te produktivne, konkurentne i održive europske poljoprivrede; žali zbog toga što se realni iznos izravnih plaćanja znatno smanjio zbog inflacije, dok se administrativno opterećenje poljoprivrednika povećalo zbog nagomilane birokracije; apelira na Komisiju da smanji administrativno opterećenje i istodobno zaštiti visoke standarde proizvodnje i obvezu provedbe zakonodavstva EU-a; poziva na osiguravanje odgovarajućih resursa i zaštitu izravnih plaćanja kako bi se poljoprivrednicima pomoglo da lakše podnesu posljedice inflacije, troškova goriva, promjena na globalnom tržištu hrane i robe te nepovoljnih klimatskih prilika koje utječu na poljoprivrednu proizvodnju i ugrožavaju sigurnost opskrbe hranom, među ostalim u najudaljenijim regijama; u tom pogledu ističe ulogu pričuve za poljoprivredu; naglašava da je potrebno pomoći malim i srednjim poljoprivrednim gospodarstvima te novim i mladim poljoprivrednicima tako da se pruži podrška smjeni generacija poljoprivrednika te osigura kontinuirana potpora promicanju poljoprivrednih proizvoda EU-a; naglašava da je potrebna odgovarajuća potpora istraživanju i inovacijama kako bi poljoprivredni sektor postao održiviji, uključujući u pogledu gospodarenja vodama, osobito u okviru programa Obzor Europa, pri čemu europsku poljoprivrednu proizvodnju ne treba smanjivati, a europske poljoprivrednike treba zaštititi od nepoštene konkurencije uvoznih proizvoda koji ne ispunjavaju naše standarde; pozdravlja Komisijinu pripremu drugog paketa pojednostavnjenja; naglašava da je sigurnost opskrbe hranom ključna sastavnica geopolitičke stabilnosti;

15. naglašava stratešku ulogu ribarstva i akvakulture te potrebu da im se pruži odgovarajuća financijska potpora; potvrđuje da zajednička ribarstvena politika ribarima osigurava stabilan prihod i dugoročnu budućnost jer doprinosi zaštiti održivih morskih ekosustava, koji su ključni za konkurentnost tog sektora; ustraje u tome da se posebna pozornost mora posvetiti ribarskoj floti EU-a kako bi se poboljšala sigurnost i zaštita, među ostalim borbom protiv nezakonitih aktivnosti u području ribarstva te poboljšanjem radnih uvjeta, energetske učinkovitosti i održivosti, kao i obnovom flote; ponovno potvrđuje da bi se Europskim fondom za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu trebala

([20]) Uredba (EU) 2024/1359 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o kriznim situacijama i situacijama više sile u području migracija i azila i izmjeni Uredbe (EU) 2021/1147 (SL L, 2024/1359, 22.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

([21]) Uredba (EU) 2021/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama, Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 251, 15.7.2021., str. 48., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1148/oj).

podupirati politika ljudskih resursa kojom se može odgovoriti na buduće izazove kako bi se promicalo uključivo, diversificirano i održivo plavo gospodarstvo; izražava zabrinutost zbog učinka koji će završetak prijelaznog razdoblja za Brexit u lipnju 2026. imati na sektore ribarstva i akvakulture;

16. ističe da je krajem 2023. oko 20 milijuna djece bilo izloženo riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti, što je otprilike četvrtina sve djece u EU-u; stoga smatra da se proračunom EU-a trebaju pojačati napori u borbi protiv siromaštva među djecom, uključujući djecu migrante, djecu s invaliditetom i djecu koja žive u nesigurnim obiteljskim situacijama, u skladu s europskim jamstvom za djecu; ponavlja svoj raniji zahtjev da se u omotnicu fonda ESF+ uključi poseban i znatan proračun za borbu protiv siromaštva djece;

17. naglašava da je povećanje energetske sigurnosti i neovisnosti i dalje ključno za EU; ističe ulogu EU-a u jamčenju sigurnosti opskrbe energijom te pomaganju kućanstvima, poljoprivrednicima i poduzećima u ublažavanju nestabilnih cijena i nošenju s razlikama u cijenama u usporedbi s ostatkom svijeta; stoga poziva da se dodatno ulaže u kritičnu infrastrukturu i povezivost, uključujući velike prekogranične elektroenergetske mreže i infrastrukturu za vodik za sektore u kojima je teško smanjiti emisije, što je ključan preduvjet za dekarbonizaciju europske industrije, kao i u niskougljične i obnovljive izvore energije i povezivost, posebno odgovarajućim financiranjem Instrumenta za povezivanje Europe, te u energetsku učinkovitost; ističe potrebu za prilagodbom europske infrastrukture kako bi se u okviru prijelaza na čisto i moderno gospodarstvo zadovoljile buduće energetske potrebe; naglašava da je važno ulagati u nove, proširene i modernizirane kapacitete interkonekcijskih vodova za trgovinu električnom energijom, posebno prekogranične kapacitete, u cilju potpuno integriranog energetskog tržišta EU-a kojim se povećava diversificirana sigurnost opskrbe u Europi i otpornost na poremećaje na energetskom tržištu, smanjuje vanjska ovisnost te se u konačnici osigurava cjenovno pristupačna i održiva energija za građane i poduzeća EU-a; u tom pogledu naglašava potrebu za jačanjem suradnje s Afrikom;

18. u tom kontekstu podsjeća na trenutačnu stambenu krizu u Europi, koja uključuje i nedostatak pristojnog i cjenovno pristupačnog stanovanja; stoga poziva na brza dodatna ulaganja kombinacijom izvora financiranja, uključujući EIB i nacionalne razvojne banke, u područjima s pozitivnim učinkom na smanjenje troškova života kućanstava, poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada i širu primjenu obnovljivih izvora energije; poziva na koordinirani pristup na razini EU-a kojim se poštuje načelo supsidijarnosti, potiču najbolje prakse te se učinkovito koriste svi relevantni mehanizmi financiranja u rješavanju tog gorućeg izazova;

19. vrlo je zabrinut zbog snažnih posljedica klimatskih promjena i krize biološke raznolikosti u Europi i svijetu te zbog činjenice da se procjenjuje da je 2024. globalno najtoplija godina u povijesti; poziva na osiguranje dostatnih sredstava za program LIFE kako bi se financirali projekti povezani s klimom i okolišem, među ostalim u području ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe na njih, kao i na veću proračunsku fleksibilnost kako bi se na odgovarajući način odgovorilo na prirodne nepogode u EU-u; izražava žaljenje zbog toga što sve veći broj prirodnih katastrofa dovodi do velikog broja žrtava te do dugoročnih razornih učinaka na građane, poljoprivrednike i poduzeća koji se nalaze i rade u predmetnim regijama, kao i u pogođenim ekosustavima; poziva na povećanje sredstava za Fond solidarnosti EU-a, RESTORE (regionalnu hitnu potporu za obnovu) i Mehanizam civilne zaštite EU-a, među ostalim za veće kapacitete sustava rescEU u svrhu dodatne troškovno učinkovite izgradnje kapaciteta, kako bi se državama članicama pružila brza i učinkovita potpora u teškim kriznim situacijama; prepoznaje ulogu EU-a kao središta za koordinaciju i poboljšanje pripravnosti i kapaciteta država članica za hitan odgovor na krizne situacije velikih razmjera s dalekosežnim posljedicama te njegovu dodanu vrijednost i za države članice i za građane; u tom pogledu naglašava da je Mehanizam EU-a za civilnu zaštitu konkretan izraz europske solidarnosti te da se njime jača uloga EU-a kao pružatelja pomoći u kriznim situacijama; uvažava činjenicu da se iz Fonda solidarnosti Europske unije ili bilo kojeg drugog pojedinačnog fonda ne može u potpunosti nadoknaditi šteta koja nastaje zbog sve češćih i ozbiljnijih ekstremnih vremenskih uvjeta uzrokovanih klimatskim promjenama danas i u budućnosti; naglašava da je potrebno ulagati u mjere pripravnosti, prevencije i prilagodbe te prednost dati prirodnim rješenjima; naglašava da je ključno osigurati da potrošnja Unije doprinosi ublažavanju klimatskih promjena, naporima u prilagodbi na njih te infrastrukturi za otpornost vodoopskrbe; naglašava da su ta ulaganja znatno niža od troška nedjelovanja u području klime;

Povećanje mogućnosti za građane u dinamičnom društvu

20. ustraje u tome da su kontinuirana ulaganja u program „EU za zdravlje” i klaster „Zdravlje” u okviru programa Obzor Europa ključna za poboljšanje zdravlja i pripravnosti za buduće zdravstvene krize, čime se poboljšava zdravstveno stanje građana; naglašava da je potrebno ulagati u zdravstvo kako bi se postigao najveći mogući učinak; naglašava svoju podršku holističkom regulatornom i financijskom pristupu europskom ekosustavu bioloških znanosti i biotehnologije, uključujući uspostavu vrhunskih europskih klastera izvrsnosti, kao središnjeg stupa snažnije Europske zdravstvene unije, kojoj bi trebalo dodati europski plan za kardiovaskularne bolesti i stilove života, s naglaskom na primarnoj i sekundarnoj prevenciji kao ključnim ciljevima za produljenje očekivanog životnog vijeka u EU-u; ističe potrebu za stvaranjem sustava skrbi koji pruža veću potporu kako bi se odgovorilo na demografske izazove i starenje stanovništva; ponovno ističe svoju potporu europskom planu za borbu protiv raka, kao i važnost europskih ulaganja u borbu protiv dječjih bolesti, rijetkih bolesti i antimikrobne otpornosti; ponovno ističe važnost rodnog aspekta zdravlja, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje te pristup uslugama; iznimno je zabrinut zbog trenutačne krize mentalnog zdravlja u Europi, koja posebno pogađa mladu generaciju, a dodatno je pogoršana nedavnim globalnim događajima te smatra da to zahtijeva poduzimanje hitnih mjera; ističe da je potrebno spriječiti nestašice ključnih lijekova i medicinskih protumjera te manjak zdravstvenih radnika s kojima se suočavaju neke države članice; u tom pogledu poziva na bolju koordinaciju na razini EU-a i zajedničku nabavu lijekova radi smanjenja troškova;

21. naglašava važnost ulaganja u mlade generacije i njihove vještine kao glavne pokretače promjena i napretka na način da im se osigura pristup kvalitetnom obrazovanju; smatra da je ključno da svi studenti, bez diskriminacije i u svakoj državi članici EU-a, imaju puni pristup programu Erasmus+ i naglašava ključnu ulogu programa Erasmus+ u olakšavanju kulturne razmjene, jačanju europskog identiteta i promicanju mira putem uzajamnog razumijevanja i suradnje, što ga čini temeljem europske integracije i jedinstva; podsjeća na potrebu za rješavanjem problema nedostatka vještina, odljeva mozgova i korelacije između tržišnih potreba i vještina; smatra da treba ustanoviti ključna područja za osposobljavanje i prekvalifikaciju kako bi radna snaga EU-a ostala konkurentna u budućnosti; naglašava da su potrebna daljnja ulaganja u modernizaciju obrazovnih sustava Unije u obliku njihove pripreme za digitalnu i zelenu tranziciju, uspostave programa za poticanje talenata i poticanja mladih poduzetnika; u tom pogledu ističe važnost dostatnih financijskih sredstava za programe EU-a kao što su Europski socijalni fond plus, Erasmus+ i Europske snage solidarnosti, koji su se pokazali vrlo učinkovitima u postizanju visoke razine zaposlenosti i pravedne socijalne zaštite, u širenju obrazovanja i osposobljavanja diljem Unije, kao i u promicanju novih mogućnosti zapošljavanja i poticanju vještina, sudjelovanja mladih i jednakih prilika za sve; poziva Komisiju da učini sve što je u njezinoj moći kako bi svi sveučilišni studenti i dalje ispunjavali uvjete za sudjelovanje u programu Erasmus+, među ostalim u Mađarskoj;

22. podsjeća da su obitelji glavni stup kojim se podupire teret socijalnih rashoda Europske unije, posebno obitelji koje se skrbe o djeci; istodobno primjećuje da su i obitelji među onima koji najviše trpe posljedice uzastopnih gospodarskih kriza koje smo pretrpjeli u posljednjih 15 godina; zbog svih tih razloga naglašava da im se mora posvetiti posebna pozornost u relevantnim aspektima proračuna EU-a i prioriteta europskog stupa socijalnih prava;

23. podsjeća na ključnu ulogu proračuna EU-a u doprinošenju ciljevima europskog stupa socijalnih prava; naglašava ulogu proračuna EU-a u doprinosu inicijativama koje jačaju socijalni dijalog i olakšavaju mobilnost radne snage, među ostalim kroz osposobljavanje, umrežavanje i izgradnju kapaciteta;

24. ističe sve češće prijetnje i opasnosti od organiziranih i ciljanih kampanja dezinformiranja koje strani dionici provode na štetu EU-a i kojima se potkopava europska demokracija; poziva na mobilizaciju svih relevantnih programa Unije, uključujući program Kreativna Europa, kako bi se 2026. financirale mjere kojima se promiče uključiva digitalna i medijska pismenost, posebno za mlade, borba protiv dezinformacija, borba protiv govora mržnje i ekstremističkog sadržaja na internetu, uz istodobno poticanje aktivnog sudjelovanja građana u demokratskim procesima i zaštitu slobode medija i pluralizma u cilju dobre kulturne otpornosti, što je ključno za uspješnu demokraciju; žali zbog nedavnih odluka vlade SAD-a o smanjenju sredstava za Radio Free Europe/Radio Liberty i Voice of America te poziva Komisiju i države članice da istraže sve mogućnosti za daljnje financiranje tih medijskih kuća u svjetlu tog razvoja događaja;

25. poziva Komisiju da poveća financijska sredstva EU-a u području zaštite građana svih vjera i javnih prostora od terorističkih prijetnji, borbe protiv radikalizacije i terorističkog sadržaja na internetu te suzbijanja govora mržnje i porasta antisemitizma, mržnje prema kršćanima, mržnje prema muslimanima i rasizma;

26. žali zbog sve većeg broja zločina iz mržnje usmjerenih protiv kršćana i drugih vjerskih zajednica; podsjeća da su kršćani najprogonjenija vjerska zajednica na svijetu; nadalje potiče Komisiju da izdvoji financijska sredstva za sprečavanje napada na vjerske zajednice, a posebno na kršćanske i židovske zajednice, koje su posljednjih mjeseci bile na meti u Europi; potiče Komisiju da prednost da zaštiti građana i svih vjerskih zajednica te da podrži borbu protiv terorističkih prijetnji, s posebnim naglaskom na radikalizaciji i terorističkom sadržaju na internetu;

27. poziva Komisiju da osigura brzu, potpunu i pravilnu provedbu te strogo izvršenje Akta o digitalnim uslugama ([22]), Akta o digitalnom tržištu ([23]) i Akta o umjetnoj inteligenciji ([24]), među ostalim dodjelom dostatnih ljudskih resursa; ističe važnost borbe protiv vanjskog upletanja, rješavanja pitanja opasnosti od pristranih algoritama te zaštite transparentnosti, odgovornosti i integriteta digitalnog javnog prostora;

28. ističe dodanu vrijednost programa financiranja u području demokracije, prava i vrijednosti; podsjeća na važnu ulogu koju proračun EU-a ima u promicanju europskih vrijednosti utvrđenih u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji te u podržavanju ključnih načela demokracije, vladavine prava, solidarnosti, uključivosti, pravednosti, nediskriminacije i jednakosti, uključujući ravnopravnost spolova; nadalje, ponovno potvrđuje ključnu ulogu programa Građani, ravnopravnost, prava i vrijednosti u promicanju europskih vrijednosti i prava građana, a posebno njegova tematskog područja Vrijednosti Unije, kao i rodne ravnopravnosti, čime se održava i dalje razvija otvoreno, demokratsko, ravnopravno i uključivo društvo utemeljeno na pravima i vladavini prava; naglašava da je potrebno donijeti ciljane mjere za rješavanje rodnih razlika i promicanje jednakih mogućnosti dodjelom financijskih sredstava EU-a; naglašava da je podupiranje istraživačkog novinarstva dostatnim sredstvima strateško ulaganje u demokraciju, transparentnost i socijalnu pravdu; ponovno ističe važnost programa Daphne i programa Jednakost i prava te naglašava da bi potrebna sredstva trebalo posvetiti borbi protiv diskriminacije u svim njezinim oblicima, kao i borbi protiv svih oblika nasilja;

29. naglašava vrijedan rad obavljen u okviru tematskog područja Vrijednosti Unije kojim se, među ostalim, osigurava izravno financiranje organizacija civilnog društva kao ključnih aktera u dinamičnim demokracijama; naglašava da građani i organizacije civilnog društva, koji promiču volju i interes građana, predstavljaju srž europske demokracije; u tom pogledu naglašava važnost svih programa EU-a te povećanog financiranja u podupiranju stvarnog angažmana civilnog društva, osobito u kontekstu učinka smanjenog financiranja civilnog društva od strane međunarodnih partnera EU-a;

30. poziva na punu i hitnu provedbu Sporazuma o osnivanju međuinstitucijskog tijela za etičke standarde za članove institucija i savjetodavnih tijela iz članka 13. Ugovora o Europskoj uniji; smatra da je zbog korupcijskog skandala u Huaweiju još hitnije potrebno da tijelo započne s radom bez odgode; obvezuje se da će osigurati potrebne financijske i ljudske resurse kako bi se tijelu omogućilo da ispuni svoj mandat i pravilno provede svoje zadaće;

([22]) Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (SL L 277, 27.10.2022., str. 1.ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([23]) Uredba (EU) 2022/1925 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2022. o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828 (SL L 265, 12.10.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

([24]) Uredba (EU) 2024/1689 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2024. o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji i o izmjeni uredaba (EZ) br. 300/2008, (EU) br. 167/2013, (EU) br. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 i (EU) 2019/2144 te direktiva 2014/90/EU, (EU) 2016/797 i (EU) 2020/1828 (SL L, 2024/1689, 12.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj).

31. smatra da je za stabilnost i napredak Unije te povjerenje njezinih građana ključno zajamčiti pravilnu upotrebu sredstava Unije i poduzeti sve korake za zaštitu financijskih interesa Unije, posebno primjenom uvjetovanosti u pogledu vladavine prava; ističe neospornu povezanost između poštovanja vladavine prava i učinkovitog izvršenja proračuna Unije u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja temeljenog na Financijskoj uredbi; ponavlja da u skladu s Uredbom o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava ([25]) uvođenje odgovarajućih mjera ne smije utjecati na obveze vlada da provedu program ili fond na koji se mjera odnosi, a posebno na obveze koje imaju prema krajnjim korisnicima; stoga ustraje u tome da bi u slučajevima u kojima nacionalne vlade krše vladavinu prava Komisija trebala razmotriti alternativne načine provedbe proračuna, uključujući procjenu mogućnosti preusmjeravanja sredstava na programe kojima se izravno ili neizravno upravlja, kako bi se osiguralo da lokalne i regionalne vlasti, civilno društvo i drugi korisnici mogu i dalje koristiti sredstva Unije, bez slabljenja primjene Uredbe; ističe ulogu Europskog revizorskog suda i njegove stalne aktivnosti u obrani transparentnosti, odgovornosti i strogog poštovanja propisa o svim fondovima i programima;

Snažna Unija u svijetu koji se mijenja

32. primjećuje da je potreba da EU zadrži i poveća prisutnost na globalnoj razini sve važnija u kontekstu sve većih globalnih sukoba, geopolitičkih promjena, napora u pogledu stranog utjecaja diljem svijeta, posebno s obzirom na razvoj događaja u pogledu drugih velikih globalnih pružatelja pomoći; naglašava da je, kako bi to postigla, Uniji potrebno dostatno financiranje za djelovanje, među ostalim kako bi odgovorila na velike krize u svojem susjedstvu i diljem svijeta, posebno u svjetlu naglog smanjenja međunarodnog financiranja; ističe važnost programa humanitarne pomoći i žali zbog toga što se sredstva ne povećavaju razmjerno rekordno visokim potrebama; ističe potrebu za jačanjem uloge EU-a kao vodećeg humanitarnog aktera, uz istodobno učinkovito rješavanje novih kriza, posebno u regijama koje se suočavaju s dugotrajnim sukobima, raseljavanjem, nesigurnošću opskrbe hranom i prirodnim katastrofama; naglašava da su Uniji također potrebna dostatna sredstva za dugoročna ulaganja u izgradnju globalnih partnerstava te ističe važnost sudjelovanja zemalja koje nisu članice EU-a u programima Unije kad je to potrebno;

33. ističe da se sigurnosno okružje EU-a drastično promijenilo nakon nezakonite, ničim izazvane i neopravdane ruske ratne agresije na Ukrajinu i nepredvidivih promjena u politikama njegovih glavnih saveznika; podsjeća na važnost poboljšanja sigurnosti građana i postizanja učinkovitosti u području obrane i strateške autonomije sveobuhvatnim pristupom sigurnosti koji obuhvaća vojne i civilne kapacitete, vanjske odnose i unutarnju sigurnost; ističe važnost Fonda za unutarnju sigurnost kako bi se osiguralo financiranje borbe protiv povećanih razina teškog organiziranog kriminala s prekograničnom dimenzijom i kiberkriminaliteta; prepoznaje pritisak povećane potrošnje u području obrane na nacionalne proračune država članica; ističe važnost intenziviranja napora i povećanja financiranja država članica za njihove obrambene kapacitete na dosljedan i komplementaran način u skladu sa smjernicama NATO-a;

34. naglašava da, osim golemih žrtava ukrajinskog naroda koji se odupire agresivnom ratu Rusije radi naše zajedničke europske sigurnosti, taj rat ima i znatne gospodarske i socijalne posljedice za stanovništvo diljem Europe; podsjeća da su određene države članice, posebno one koje imaju kopnene granice s Rusijom i/ili Bjelarusom u baltičkoj regiji i one na vanjskim granicama, kao i one s ranjivim gospodarskim sektorima, i dalje posebno izložene posljedicama rata te zaslužuju potporu u područjima kao što su poljoprivreda, infrastruktura i vojna mobilnost, u duhu solidarnosti EU-a;

([25]) Uredba (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433 I, 22.12.2020., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

35. ponovno odlučno ističe svoju bezuvjetnu i potpunu potporu Ukrajini u njezinoj borbi za slobodu i demokraciju protiv ruske agresije u trenutku kad je iza nas ostala treća godišnjica početka rata na njezinu tlu; ističe kontinuiranu potrebu za visokim razinama financiranja, među ostalim u području humanitarne pomoći i popravaka kritične infrastrukture, te za poboljšanjem kapaciteta duž koridora solidarnosti između EU-a i Ukrajine; pozdravlja obnovljenu i pojačanu namjeru Komisije i država članica da zajednički djeluju na rješavanju hitnih obrambenih potreba Ukrajine i dodatno podupru ukrajinsko gospodarstvo pružanjem redovite i predvidljive financijske potpore te olakšavanjem mogućnosti ulaganja; pozdravlja dogovor s Vijećem o makrofinancijskoj pomoći Ukrajini u iznosu do 35 milijardi EUR, pri čemu će se prihodi od zamrznute ruske imovine koristiti u okviru novog Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini, kako bi se poduprli oporavak, obnova i modernizacija Ukrajine te potaknuo napredak Ukrajine na njezinu putu prema pristupanju EU-u; ističe važnost preuzimanja odgovornosti u pogledu najtežih međunarodnih zločina;

36. ustraje u tome da su pretpristupni fondovi korisni i za zemlje proširenja i za sam EU jer se tim financiranjem stvara veća stabilnost u regiji; pozdravlja provedbu Plana rasta za zapadni Balkan kako bi se ulaganjima i rastom u toj regiji dodatno poduprla gospodarska konvergencija zemalja zapadnog Balkana s jedinstvenim tržištem EU-a; ustraje u tome da treba izdvojiti potrebna sredstva za potporu procesu pristupanja Moldove, u skladu s predanošću EU-a proširenju i regionalnoj stabilnosti; ističe ulogu Instrumenta za reforme i rast za Republiku Moldovu te potrebu za osiguravanjem dostatnih financijskih sredstava za njegovu potpunu provedbu; ističe važnost trajne potpore zemljama kandidatkinjama u provedbi potrebnih reformi povezanih s pristupanjem, posebno kad je riječ o vladavini prava, borbi protiv korupcije i demokraciji, kao i u jačanju njihove otpornosti te sprečavanju i suzbijanju hibridnih prijetnji; poziva Komisiju da dodijeli dodatna sredstva radi potpore civilnom društvu, neovisnim medijskim organizacijama i novinarima;

37. nadalje ističe da politika susjedstva EU-a, odnosno njegovo istočno i južno partnerstvo, doprinosi općem cilju povećanja stabilnosti, blagostanja i otpornosti susjedâ EU-a, čime se povećava sigurnost našeg kontinenta; stoga ističe važnost jačanja proračunskih linija za južno i istočno susjedstvo kako bi se poduprle političke, gospodarske i socijalne reforme u tim regijama, olakšali mirovni procesi i obnova te pružila pomoć izbjeglicama, posebno stalnim, pojačanim i predvidljivim financiranjem te kontinuiranom provedbom na terenu; podsjeća da EU mora nastaviti ublažavati ostale krize i pomagati najugroženijim skupinama stanovništva diljem svijeta svojim programom humanitarne pomoći, kao i zadržavanjem svojeg globalnog položaja u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju radi podupiranja globalnih izazova i promicanja ljudskih prava, sloboda i demokracije, kao i izgradnje kapaciteta organizacija civilnog društva i ispunjavanja međunarodnih obveza Unije u području klime i bioraznolikosti, u okviru sveobuhvatnog sustava praćenja i kontrole;

Međusektorska pitanja u proračunu za 2026.

38. ističe da je otplata troškova zaduživanja u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI) pravna obveza EU-a i da je stoga nediskrecijske prirode; napominje da troškovi zaduživanja ovise o brzini isplata u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, kao i o tržišnim fluktuacijama prinosa na obveznice, te su stoga sami po sebi djelomično nepredvidivi i nestabilni; stoga ustraje u tome da Komisija treba pružati pouzdane, pravodobne i točne informacije o troškovima zaduživanja u okviru instrumenta Next Generation EU (NGEU) i očekivanim isplatama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost tijekom cijelog proračunskog postupka, kao i o dostupnim opozvanim sredstvima; očekuje od Komisije da pri predstavljanju nacrta proračuna ažurira prognozu opozvanih sredstava; podsjeća da su se tri institucije složile s tim da rashodi za pokrivanje troškova financiranja instrumenta NGEU moraju imati za cilj da se ne smanje programi i sredstva EU-a;

39. podsjeća na svoju potporu izmijenjenim prijedlozima Komisije za uvođenje novih vlastitih sredstava; izražava duboku zabrinutost zbog potpunog nedostatka napretka u pogledu novih vlastitih sredstava u Vijeću, posebno s obzirom na povećanje ulaganja i nepredviđene potrebe; smatra da je uvođenje novih vlastitih sredstava, u skladu s planom iz međuinstitucijskog sporazuma iz 2020., presudno za pokrivanje troškova zaduživanja u okviru NGEU-a uz istodobnu zaštitu razlika do gornje granice i mehanizama fleksibilnosti potrebnih za zadovoljavanje tih potreba;

40. ponovno ističe punu potporu Parlamenta kohezijskoj politici i njezinu ključnu ulogu u ostvarivanju političkih prioriteta EU-a i njegova općeg rasta; ponavlja da optimalna dodana vrijednost kohezijske politike za građane ovisi o njezinoj učinkovitoj i pravovremenoj provedbi; isto tako, apelira na države članice i Komisiju da ubrzaju provedbu operativnih programa u okviru fondova s podijeljenim upravljanjem, kao i planova za oporavak i otpornost, kako bi se osiguralo brzo izvršenje proračuna i izbjegli akumulirani zaostaci u plaćanjima u posljednje dvije godine razdoblja VFO-a, posebno dodatnom izgradnjom kapaciteta i tehničkom pomoći za države članice; ponovno potvrđuje nužnost čvrstog i transparentnog mehanizma za točno praćenje isplata korisnicima;

41. napominje da se posebna pozornost mora posvetiti ruralnim i udaljenim područjima, područjima zahvaćenima industrijskom tranzicijom i regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama, kao što su otoci te najudaljenije, prekogranične i planinske regije te sve one koje su pogođene prirodnim katastrofama; naglašava da bi te regije trebale imati na raspolaganju adekvatna financijska sredstva kako bi se kompenzirale specifičnosti i ograničenja njihove strukturne socijalne i gospodarske situacije, kako je navedeno u članku 349. UFEU-a; ističe ključnu važnost programa POSEI za održavanje poljoprivredne aktivnosti u najudaljenijim regijama i stavljanju prehrambenih proizvoda na lokalna tržišta; poziva na to da se proračun tog programa poveća kako bi se uzele u obzir stvarne potrebe poljoprivrednika u tim regijama; primjećuje da proračun programa POSEI nije povećan od 2013. unatoč činjenici da poljoprivrednici u tim područjima zbog inflacije i klimatskih promjena imaju veće troškove proizvodnje; također naglašava da bi prekomorske zemlje i područja povezani s EU-om, kako je navedeno u člancima od 198. do 204. UFEU-a, trebali imati odgovarajuća financijska sredstva za održiv gospodarski i socijalni razvoj s obzirom na njihovu geopolitičku važnost za globalne pomorske trgovinske putove i ključna partnerstva kao što su ona u području održivih lanaca vrijednosti sirovina;

42. ponavlja da bi se programi, politike i aktivnosti EU-a po potrebi trebali provoditi tako da se pri ostvarivanju njihovih ciljeva promiče rodna ravnopravnost; pozdravlja rad Komisije na razvoju rodne osjetljivosti kako bi se razumno mjerio utjecaj rashoda Unije na rodnu ravnopravnost, kako je utvrđeno u Međuinstitucijskom sporazumu;

43. prima na znanje da se očekuje da će se ciljna vrijednost od 30 % za uključivanje klimatskih pitanja u proračun premašiti 2025. i dosegnuti 33,5 %, dok će ciljna vrijednost za bioraznolikost 2025. biti ispod 8,5 % i, ako se ne poduzmu namjenske mjere, ciljna vrijednost od 10 % neće se dosegnuti 2026.; naglašava da je potrebno kontinuirano raditi na postizanju ciljeva u pogledu uključivanja klimatskih pitanja i bioraznolikosti, koji su utvrđeni u Međuinstitucijskom sporazumu, u proračun Unije i rashode EURI-ja;

44. naglašava da bi proračun Unije za 2026. trebao biti usklađen s njezinim ciljem da postane klimatski neutralna najkasnije do 2050. i s njezinim međunarodnim obvezama, posebno Pariškim sporazumom i globalnim okvirom za bioraznolikost Kunming-Montreal, te da bi trebao znatno doprinijeti provedbi europskog zelenog plana i strategije za bioraznolikost do 2030.;

45. podsjeća da se učinkovita provedba programa može postići samo uz potporu predane uprave; ističe ključan rad tijela i decentraliziranih agencija te dodaje da im je potrebno osigurati odgovarajuće osoblje i dostatna sredstva, uzimajući u obzir inflaciju, tako da mogu učinkovito ispunjavati svoje odgovornosti i doprinositi ostvarenju političkih prioriteta Unije, među ostalim i onda kad im se dodijele nove zadaće i mandati;

46. podsjeća da, u skladu s Financijskom uredbom, države članice i Komisija pri provedbi proračuna moraju osigurati usklađenost s Poveljom o temeljnim pravima i poštovati vrijednosti Unije iz članka 2. UEU-a; ističe prije svega članke 137., 138. i 158. Financijske uredbe te podsjeća na obvezu Komisije i država članica da isključe iz sredstava Unije sve osobe ili subjekte koji su osuđeni, sukladno presudi koja je postala izvršna, zbog kaznenih djela terorizma kao i terorističkih aktivnosti kojima se potiču, pomažu, podupiru ili se pokušavaju počiniti takva kaznena djela, korupcija ili druga teška kaznena djela; ističe potrebu da se iskoriste napori u rješavanju prijevara i na razini Unije i na razini država članica te da se u tu svrhu osiguraju odgovarajući financijski i ljudski resursi koji će obuhvatiti cijelu strukturu Unije za borbu protiv prijevara; podsjeća na važnost osiguravanja dostatnih financijskih sredstava za Program Unije za borbu protiv prijevara;

47. ističe važnost učinkovite komunikacije i vidljivosti politika i programa EU-a u podizanju razine osviještenosti o dodanoj vrijednosti koju EU donosi građanima, poslovnim subjektima i partnerima;

°
° °

48. nalaže svojoj predsjednici da ovu rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji i Revizorskom sudu.